

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНЖЕНЕРНО – ТЕХНІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра міського будівництва та господарства**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан інженерно-технічного
факультету
Михайло / доц. Туряниця І.І./
«*11*» *бересня* 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІСЬКИЙ МОНІТОРИНГ ТА МЕНЕДЖМЕНТ

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	Міський моніторинг та менеджмент
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	Українська

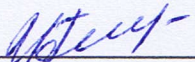
Ужгород 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Міський моніторинг та менеджмент» для здобувачів вищої освіти галузі знань 19 Архітектура та будівництво спеціальності 192 Будівництво та цивільна інженерія освітньої програми Міське будівництво та господарство.

Розробники: Каблак Н.І., д.т.н., професор кафедри міського будівництва та господарства

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Міського будівництва та господарства

протокол № 1 від «31» серпня 2020р.

Завідувач кафедри доц. Голик Й.М.

Схвалено науково-методичною комісією інженерно – технічного факультету

протокол № 1 від « 10 » вересня 2020 р.

Голова науково-методичної комісії доц..Гапак О.М.

@ Каблак Н.І., 2020р.

@ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС –3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	4	5
Кількість модулів – 2	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,6 самостійної роботи студента – 4	7	9
	Лекції:	
	24	6
	Практичні (семінарські):	
	20	6
Вид підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	46	78
Форма підсумкового контролю: залік	Всього:	
	90	90

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Міський моніторинг та менеджмент» є оволодіння студентами основними теоретичними поняттями та положеннями системного підходу до міського моніторингу як комплексу дій з оцінки, аналізу та прогнозування стану міського середовища. А також вивчення теоретичних основ менеджменту і методів їх практичного використання в діяльності організацій міського середовища.

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

ЗК-02. Здатність планувати свою діяльність працюючи автономно.

ЗК-03. Знання та розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК-06. Здатність самостійно оволодівати знаннями

ЗК-07. Навички виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних усних, письмових та електронних джерел.

ЗК-08. Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії.

ЗК-11. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК-12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

СК-01. Здатність до розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук.

СК-15. Знання принципів проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.

СК-17. Здатність до проведення містобудівних розрахунків, розробки проектів планування міських територій, вулиць і доріг, уміння оцінити проектні рішення.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Міський моніторинг та менеджмент» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

ОК 5. Вища математика

ОК 8. Інформатика та програмування

ОК 15. Архітектура будівель та споруд

ОК 16. Електропостачання та електричні мережі

ОК 23. Планування міст, благоустрій та транспорт

ОК 24. Міські вулиці і дороги та міський транспорт

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «Міський моніторинг та менеджмент», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Оволодіння сучасними формами та методами прогнозування стану міського середовища; вміння оцінювати технічні рішення інженерних мереж	ПР -13
Вміння оволодіти навичками системного підходу до визначення міста та міського середовища; демонструвати розуміння принципів проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.	ПР- 18
Вміння здійснювати спостереження, аналіз та прогноз змін в міському та архітектурно-просторовому середовищі. Забезпечувати надійну та безпечну експлуатацію містобудівних об'єктів, будівельних конструкцій, будівель, споруд та інженерних мереж	ПР - 19

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Міський моніторинг та менеджмент»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
Оволодіння сучасними формами та методами прогнозування стану міського середовища	ПР -13
Вміння визначати позитивні та негативні властивості територій з точки зору містобудівного розвитку. Вміння оцінювати використання принципів проектування міських територій та об'єктів інфраструктури і міського господарства.	ПР -18
Вміння здійснювати спостереження, аналіз та прогноз змін в міському та архітектурно-просторовому середовищі	ПР -19

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є: практичні роботи та залік.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: практичні роботи.

Форма модульного контролю: письмова модульна контрольна робота.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1)

Поточне оцінювання та самостійна робота										Модульна контрольна робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	50	100
-	-	-	-	-	10	10	-	15	15		

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 2)

Поточне оцінювання та самостійна робота						Модульна контрольна робота	Сума
T11	T12	T13	T14	T15	T16	50	100
		20	-	-	30		

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практична робота	1	50	1	50
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом	2	100	2	100

Критерії оцінювання практичних робіт

На оцінку практичних робіт впливає правильність, повнота, змістовність, логічність і самостійність розв'язку, а також відповідне оформлення матеріалів.

Виконання практичної роботи оцінюється від 0 до 50 балів.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота виконується в аудиторії в письмовій формі.

Перелік питань, винесених на модульний контроль, надається здобувачам вищої освіти на початку семестру.

Контрольна робота (модуль 1) складається з трьох теоретичних питань.

Повна змістовна відповідь на теоретичне питання оцінюється від 0 до 15 балів.

Контрольна робота (модуль 2) складається з п'яти теоретичних питань.

Повна змістовна відповідь на теоретичне питання оцінюється від 0 до 10 балів.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий семестровий контроль – оцінювання результатів навчання за семестр у формі заліку.

Рейтингова оцінка визначається по результатах модульних контролів 1 та 2. Сума балів, накопичених здобувачами вищої освіти за виконання всіх видів поточних навчальних робіт в модулі 1 (практична та контрольна роботи) від 0 до 100 балів та в модулі 2 (контрольна робота) від 0 до 100 балів.

Підвищити оцінку здобувач вищої освіти має право на семестровому заліку.

Залік проводиться в усній формі по теоретичним питанням з переліку, що надається студентам на початку семестру. Вибір питання здійснює викладач.

Максимальна кількість питань – 4.

Повна, змістовна, аргументована відповідь на питання оцінюється від 0 до 25 балів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Класифікація систем моніторингу

- Тема 1. Місто як соціально-економічна система.
 Тема 2. Цілі й завдання моніторингу. Види моніторингу.
 Тема 3. Моніторинг оточуючого природного середовища.
 Тема 4. Соціально-демографічний моніторинг.
 Тема 5. Вплив ресурсних обмежень на умови розвитку міст. Забезпечення сталого розвитку міст.
 Тема 6. Моніторинг міських територій.
 Тема 7. Моніторинг міських земель
 Тема 8. Нерухомість у містобудуванні. Моніторинг жилої та громадської забудови
 Тема 9. Моніторинг промзон і промоб'єктів
 Тема 10. Моніторинг архітектурно-просторового середовища.

Модуль 2. Менеджмент міського середовища

- Тема 11. Зміст і основні поняття. Природа і склад функцій менеджменту
 Тема 12 Місце і роль міського господарства в системі життєзабезпечення міста
 Тема 13 Основи місцевого самоврядування
 Тема 14 Менеджмент систем життєзабезпечення міста
 Тема 15. Менеджмент комунальних послуг
 Тема 16. Стратегія розвитку міського господарства.

6.2. Структура навчальної дисципліни (денна форма)

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
7-й семестр						
Модуль 1. Класифікація систем моніторингу.						
Тема 1. Місто як соціально-економічна система.	2	2		-	-	-
Тема 2. Цілі й завдання моніторингу. Види моніторингу.	2	2		-	-	-
Тема 3. Моніторинг оточуючого природного середовища.	2	2		-	-	-
Тема 4. Соціально-демографічний моніторинг.	2	2		-	-	-
Тема 5. Вплив ресурсних обмежень на умови						

розвитку міст. Забезпечення сталого розвитку міст.	2	2		-	-	
Тема 6. Моніторинг міських територій.	12		2			10
Тема 7. Моніторинг міських земель	12		2			10
Тема 8. Нерухомість у містобудуванні. Моніторинг жилої та громадської забудови	2	2				
Тема 9. Моніторинг промзон і промоб'єктів	4		4			
Тема 10. Моніторинг архітектурно-просторового середовища.	30		4			26
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-
Разом за модуль	72	12	14	-	-	46
Модуль 2. Менеджмент міського середовища.						
Тема 11. Зміст і основні поняття. Природа і склад функцій менеджменту	4	4		-	-	-
Тема 12 Місце і роль міського господарства в системі життєзабезпечення міста	2	2		-	-	-
Тема 13 Основи місцевого самоврядування	4		4	-	-	-
Тема 14 Менеджмент систем життєзабезпечення міста	2	2				-
Тема 15. Менеджмент комунальних послуг	2	2				-
Тема 16. Стратегія розвитку міського господарства	2	2				-
Модульна контрольна робота	2	-	2	-	-	-
Разом за модуль	18	12	6	-	-	-
Разом за семестр	90	24	20	-	-	46

**Структура навчальної дисципліни
(заочна форма)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання: заочна					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	лабораторні	індивідуальна робота	самостійна робота	
9-й семестр						
Модуль 1. Класифікація систем моніторингу.						
Тема 1. Місто як соціально-економічна система.	2	2		-	-	-
Тема 2. Цілі й завдання моніторингу. Види моніторингу.	2		2	-	-	-
Тема 3. Моніторинг оточуючого природного середовища.	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Соціально-демографічний моніторинг.	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Вплив ресурсних обмежень на умови						

розвитку міст. Забезпечення сталого розвитку міст.	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Моніторинг міських територій.	34	-	2			32
Тема 7. Моніторинг міських земель	10	-				10
Тема 8. Нерухомість у містобудуванні. Моніторинг жилої та громадської забудови	10	-				10
Тема 9. Моніторинг промзон і промоб'єктів		-				
Тема 10. Моніторинг архітектурно-просторового середовища.	26	-				26
Модульна контрольна робота	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	84	2	4	-	-	78
Модуль 2. Менеджмент міського середовища.						
Тема 11. Зміст і основні поняття. Природа і склад функцій менеджменту	2	2		-	-	-
Тема 12 Місце і роль міського господарства в системі життєзабезпечення міста	2	2	-	-	-	-
Тема 13 Основи місцевого самоврядування	2	-	2	-	-	-
Тема 14 Менеджмент систем життєзабезпечення міста						
Тема 15. Менеджмент комунальних послуг						
Тема 16. Стратегія розвитку міського господарства						
Модульна контрольна робота	-	-	-	-	-	-
Разом за модуль	6	4	2	-	-	-
Разом за семестр	90	6	6	-	-	78

6.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття моніторингу і структура містобудівних напрямків досліджень. Види моніторингу.		2
2	Містобудівний об'єкт- предмет досліджень, опису і оцінки		2
3	Порядок проведення візуальних спостережень в системі моніторингу	14	
4	Адміністративне управління містом	6	2
	Разом	20	6

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Моніторинг міських земель. Виконання візуально-аналітичної роботи. Натурні обстеження	10	32
2	Нерухомість у містобудуванні. Виконання візуально-аналітичної роботи. Вивчення літературних джерел.	10	20
3	Моніторинг архітектурно-просторового середовища. Виконання візуально-аналітичної практичної роботи. Складання письмового звіту про виконану роботу.	26	26
	Разом	46	78

7. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Благоустрій територій. ДБН В.2.2-5:2011. - К.: Мінрегіонбуд України, 2011. -45с.
2. Будинки і споруди. Громадські будинки і споруди. Основні положення. ДБН В.2.2-9:2018 .- К.: Мінрегіонбуд України, 2018.-49с.
3. Будинки і споруди. Житлові будинки. ДБН В.2.2-15:2019.
4. Державний класифікатор будівель і споруд ДК 018-2000.17.08.2000№507.
5. Деркач І.П. Міські інженерні споруди: Навчальний посібник. –Харків: ХНАМГ, 2006.- 97с.
6. Дмитриев М.И. Городские инженерные сети. – М.: Стройиздат, 1988.- 176с.
7. Енергоефективність будівель. Вплив автоматизації, моніторингу та управління будівлями. ДСТУ EN 15232:2011.
8. Закон України «Про благоустрій населених пунктів», ВВР,2005 №491, ст. 517.
9. Закон України «Про житлово-комунальні послуги», 1875-15-ВР.
10. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні», 280-97-ВР.
12. Закон України «Про основи містобудування», ВВР, 1992,№52,ст.683.
13. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», ВВР 2011, №34, ст.343.

Допоміжна література

1. Інструкція про порядок проведення технічної інвентаризації об'єктів нерухомого майна, затв. нац. Держбуду України від 24.05.2001 №127 з змінами і доповненнями.
2. Містобудування та територіальне планування: Наук.-техн. збірник/ відпов. ред. М.М. Осетрін. К.: КНУБА,2010.-вип.37.-618с.
3. Орлов В.О. Міські інженерні мережі і споруди: Навчальний посібник.- Рівне: НУВГП,2011.- 200с.
4. Планування і забудова територій. ДБН Б.2.2-12:2018.-К.: Мінрегіонбуд України, 2018.- 65с.
5. Солуха Б.В., Фукс Г.Б. Міська екологія. Навчальний посібник.-К.: КНУБА, 2004.-338с.
6. Утримання територій населених місць. ДСанПіН. нац.17.03.2011№145.
7. Екологія города:Учебник/под ред. Ф.В.Стольберга. –К.:Либра, 2000.
8. Білоконь Ю.М. Управління розвитком територій / Ю.М. Білоконь за ред. І.О.Фоміна. – К.: Укрархінформ. –2002. – 148с.
9. Шубович С.А. Введение в архитектурный мониторинг городской среды: монография / С.А. Шубович, О.С. Соловьева, А.П. Панова. – Х.: ХНАМГ. –2009. – 67 с.
10. Ключниченко Є.Є. Житлово-комунальне господарство міст / Є.Є.Ключниченко, С.В. Лісниченко, Є.О.Рейцен, Н.О.Денисенко. –К: КНУБА. – 2010. – 248с.
11. АніщенкоВ.О., Моніторинг і охорона земель: Навч. посіб. В.О. Аніщенко, В.О. Боровий. – К.: КНУБА. – 2003. – 176 с.

12. Губкина Д.А. Методические указания к проведению практических занятий по дисциплине «Городской мониторинг» / Сост.: Д. А. Губкина. – Х.: ХНАГХ. – 2010. – 60 с

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. Каблак Н.І. Курс лекцій з дисципліни «Міський моніторинг» (для студентів напрямку 192 «Будівництво та цивільна інж.») / Н.І. Каблак. – У.: УЖНУ. – 2019. – 45 с. (Платформа електронного навчання УжНУ).
2. Сервер Верховної Ради України www.rada.gov.ua
3. Нормативні акти України www.nau.kiev.ua